

Leena Meri ps ym.

Lakialoite laeiksi raskaan liikenteen tienkäyttömaksuista ja ajoneuvoverolain 27 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

Lakialoitteessa ehdotetaan säädettäväksi laki raskaan liikenteen tienkäyttömaksuista. Euroopan unionissa kerätään erilaisia tienkäyttömaksuja kaikissa muissa maissa paitsi Suomessa, Virossa, Latviassa ja Liettuaissa. Esimerkiksi norjalaiset yritykset käyttävät kuljetuksiinsa mieluummin suomalaista tieverkostoa, koska se on niille ilmaista. Tieliikenneverkon ylläpidosta huolehtii suomalainen veronmaksaja ulkomaisten yritysten mitenkään osallistumatta teiden kunnossapitoon. Tienkäyttömaksun avulla ulkomaiset kuljetusalan yritykset saataisiin osallistumaan kotimaisen liikenneinfrastruktuurin ylläpitoon ja pelaamaan samoilla säännöillä kuin suomalaiset yritykset. Tämä ei ratkaisisi täysin kilpailukykyongelmaa, mutta se parantaisi huomattavasti suomalaisten yritysten asemaa. Lisäksi tienkäyttömaksut toisivat valtiolle kaivattuja lisätuloja nykyisessä vaikeassa taloudellisessa tilanteessa.

Myös maanteiden tavaraliikenteen ja logistisia palveluja tarjoavien yritysten edunvalvontajärjestöt ovat vaatineet jo pitkään tienkäyttömaksuja ulkomaisille kuljetusalan yrityksille. Tienkäyttömaksu peritään kaikilta Suomen teillä liikkuvilta raskailta ajoneuvoilta, ja tienkäyttömaksu vähennetään maksuunpannun ajoneuvoveron määrästä Suomeen rekisteröidyiltä ajoneuvoilta.

Aloite liittyy talousarvioaloitteeseen TAA 292/2018 vp vinjetin käyttöönottoon raskaalle liikenteelle (5 000 000 euroa) ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

raskaan liikenteen tienkäyttömaksuista

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Soveltamisala

Tässä laissa säädetään raskaan liikenteen tienkäyttömaksujärjestelmästä.

Lakia sovelletaan ajoneuvoihin ja ajoneuvoyhdistelmiin, joiden rekisteröity kokonaismassa ylittää 3 500 kg.

Lakia sovelletaan Manner-Suomen yleisillä teillä raskaan liikenteen osalta sen estämättä, mitä maantielain (503/2005) 12 §:ssä säädetään.

2 §

Soveltamisalan ulkopuolelle jäävät ajoneuvot

Tienkäyttömaksuvelvollisuuden ulkopuolelle jäävät:

- 1) poliisi-, tulli- ja rajavartiolaitosviranomaisten ajoneuvot;
- 2) puolustusvoimien ajoneuvot;
- 3) pelastuslaitosten ajoneuvot;
- 4) diplomaattiajoneuvoiksi rekisteröidyt ajoneuvot;
- 5) palokuntien ajoneuvot;
- 6) muut hätäajoneuvot;
- 7) Suomen valtion ajoneuvot; ja
- 8) ajoneuvot, joiden yksinomainen käyttötarkoitus on teiden ylläpito tai hoito, mukaan lukien tienpuhdistus- ja talvikunnossapitoajoneuvot.

Ajoneuvoyhdistelmien osalta ratkaiseva tienkäyttömaksuvelvollisuuden arvioinnin kannalta on vetoajoneuvo.

Tieto tienkäyttömaksusta vapauttamisesta 1 momentissa mainitulla perusteella tallennetaan liikenneasioiden rekisteriin.

Lakialoite LA 63/2018 vp

3 §

Tienkäyttömaksun suorittamisvelvollisuus

Tienkäyttömaksun suorittamisesta on vastuussa ajoneuvon omistaja tai hänen sijastaan se, jolle liikenneasioiden rekisteriin tehdyn ilmoituksen mukaan on pysyvästi luovutettu ajoneuvon hallinta.

Ulkomaalaisten ajoneuvojen osalta ajoneuvon haltija tai kuljettaja on velvollinen suorittamaan tienkäyttömaksun.

Tienkäyttömaksu on suoritettava, kun 1 §:n 2 momentissa tarkoitettu ajoneuvo ylittää valtakunnan rajan tai rekisteröidään tieliikennekäyttöön liikenneasioiden rekisteriin.

Tienkäyttömaksun suuruus määrätään 11 §:n mukaan.

4 §

Yksittäistä tienkäyttömaksua koskeva päätös

Liikennevirasto määrää tienkäyttömaksun jokaiselle 1 §:n 2 momentissa tarkoitettulle ajoneuvolle sen perusteella, mitä edellä 3 §:n 3 momentissa määrätään maksuvelvollisuuden alkamisesta.

Jos maksupäätös on ilmeisen väärä maksuvelvollisuuden rekisteröinnissä tapahtuneen erehdyksen vuoksi, päätöksen tehnyt viranomainen voi oikaista virheellisen maksupäätöksen.

5 §

Tienkäyttömaksujärjestelmän hallinnointi ja maksun suorittamista koskevat toimeenpanomääräykset

Tämän lain mukaisten tehtävien ylin johto ja valvonta kuuluu liikenne- ja viestintäministeriölle sekä tienkäyttömaksun järjestäminen ja ylläpito kuuluu Liikennevirastolle.

Tienkäyttömaksu voidaan ulkomaisten ajoneuvojen osalta suorittaa käteisellä valtakunnan rajalla, manuaalisella kirjauksella internetin kautta tai liikenneasioiden rekisterissä olevien ajoneuvojen osalta ajoneuvoveron maksuunpanon yhteydessä.

Maksun toimeenpanon yksityiskohdista säädetään liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella.

6 §

Manuaalinen tienkäyttömaksujärjestelmä

Tienkäyttömaksu voidaan kirjata manuaalisesti Liikenneviraston ylläpitämään tiemaksujärjestelmään valtakunnan rajan ylittävältä ajoneuvolta, jota ei ole rekisteröity Suomen liikenneasioiden rekisteriin. Kirjaus internetin kautta edellyttää rekisteröitymistä. Tositteeksi tienkäyttömaksun maksamisesta manuaalisen tienkäyttömaksujärjestelmän piirissä olevan ajoneuvon tuulilasiin kiinnitetään tarra, josta ilmenee maksetun tienkäyttömaksun voimassaoloaika.

Lakialoite LA 63/2018 vp

Tienkäyttömaksun maksaja saa maksusuorituksesta kirjaustositteen, johon on merkitty maksetun tienkäyttömaksun voimassaoloaika. Jos kirjaus on tehty internetin kautta, tienkäyttömaksun maksaja saa kirjauksesta vahvistuksena kirjausnumeron sekä maksetun tienkäyttömaksun voimassaoloajan.

7 §

Automaattinen tienkäyttömaksujärjestelmä

Suomen liikenneasioiden rekisteriin kirjattu ajoneuvo, jota tienkäyttömaksuvelvollisuus koskee, kuuluu automaattisen tienkäyttömaksujärjestelmän piiriin. Maksu kannetaan automaattisesti kalenterivuositain ajoneuvoveron maksuunpanon yhteydessä.

Ulkomainen ajoneuvo voidaan kirjata liikenneasioiden rekisteriin tienkäyttömaksun maksuunpanoa varten. Rekisteröidytessä tienkäyttömaksun veloitusta varten tulee antaa 9 §:n mukaiset tiedot. Tällöin maksun kohteena olevasta ajoneuvosta kirjataan järjestelmään tarpeelliset rekisteritiedot.

8 §

Tiemaksua varten annettujen tietojen oikeellisuus

Tienkäyttömaksuvelvollisen tulee osoittaa tienkäyttömaksun veloitusta varten annettujen tietojen oikeellisuus poliisin, tullin, rajavartiolaitoksen tai Liikenneviraston edustajalle tai muulle viranomaiselle tarvittavilla asiakirjoilla, mikäli ajoneuvo ei ole rekisteröity liikenneasioiden rekisteriin eikä kuulu automaattisen tienkäyttömaksujärjestelmän piiriin. Tietojen oikeellisuus voidaan osoittaa kirjausotteella, kirjausnumerolla ja internetkirjauksen tulosteella, ajoneuvon rekisteriotteella sekä muilla ajoneuvoasiakirjoilla.

9 §

Raskaan liikenteen ajoneuvosta annettavat tiedot tienkäyttömaksua varten

Raskaan liikenteen tienkäyttömaksun suorittamista varten tulee manuaalisen tienkäyttömaksujärjestelmän piirissä olevan ajoneuvon kuljettajan esittää seuraavat tiedot:

- 1) tienkäyttömaksuvelvollisen ajoneuvon rekisterinumero ja ajoneuvon rekisteriote tai muu vastaava ajoneuvoasiakirja;
- 2) ajoneuvon saapumisajankohta Suomen valtakunnan alueelle sekä aika, jolta tienkäyttömaksu maksetaan; sekä
- 3) ajoneuvon tai ajoneuvoyhdistelmän rekisteröity kokonaismassa.

10 §

Raskaan liikenteen tienkäyttömaksun maksuluokat

Edellä 1 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettun raskaan liikenteen osalta tienkäyttömaksuvelvollinen ajoneuvo tai ajoneuvoyhdistelmän vetoauto, joka kuuluu ajoneuvoluokkaan N2, kuuluu tien-

Lakialoite LA 63/2018 vp

käyttömaksun maksuluokkaan A. Tienkäyttömaksuvelvollinen ajoneuvo tai ajoneuvoyhdistelmän vetoauto, joka kuuluu ajoneuvoluokkaan M2 tai N3, kuuluu tienkäyttömaksun maksuluokkaan B. Tienkäyttömaksuvelvollinen ajoneuvo tai ajoneuvoyhdistelmän vetoauto, joka kuuluu ajoneuvoluokkaan M3 tai muuhun ajoneuvoluokkaan, kuuluu tienkäyttömaksun maksuluokkaan C.

11 §

Raskaan liikenteen tienkäyttömaksun suuruus

Raskaan liikenteen tienkäyttömaksu voidaan maksaa manuaaliseen tienkäyttäjärjestelmään kuuluvien ajoneuvojen osalta joko viikko-, kuukausi- tai vuosimaksuna. Automaattiseen tienkäyttäjärjestelmään kuuluvien ajoneuvojen tienkäyttömaksu kannetaan kalenterivuositain. Tienkäyttömaksu porrastetaan 10 §:n mukaisten maksuluokkien perusteella seuraavan taulukon mukaisesti:

Tienkäyttömaksun maksuluokka	Manuaalisen tienkäyttäjärjestelmän maksu euroina			Automaattisen tienkäyttäjärjestelmän maksu euroina
	Viikko (7 vuorokautta)	Kuukausi	Vuosi	Vuosi
A	10	20	200	150
B	20	40	400	350
C	40	80	800	750

12 §

Tienkäyttömaksuvelvollisuuden laiminlyönnistä määrättävä seuraamusmaksu

Mikäli 3 §:ssä määrätty tienkäyttömaksuvelvollinen ei ole maksanut tienkäyttömaksua, ajoneuvo määrätään käyttökieltoon ja tienkäyttömaksuvelvolliselle määrätään ajoneuvon tienkäyttömaksuluokkaa vastaava tienkäyttömaksu vuoden mittaiselta maksujaksolta kaksinkertaiseksi korotettuna. Mikäli ajoneuvo ei ole Suomen liikenneasioiden rekisterissä, seuraamusmaksun maksaminen on edellytyksenä ajoneuvon viemiseksi pois maasta sekä tuomiseksi uudelleen maahan.

Lakialoite LA 63/2018 vp

13 §

Muutoksenhaku

Liikenneviraston antamaan tienkäyttömaksuvelvollisuutta koskevaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen 30 päivässä päätöksen tiedoksisaannista noudattaen, mitä hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

14 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2019.
Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

2.

Laki

ajoneuvoverolain 27 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään ajoneuvoverolain (1281/2003) 27 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 235/2007, uusi 2 momentti seuraavasti:

27 §

Veron palauttamisen edellytykset

Veroa palautetaan myös raskaan liikenteen tienkäyttömaksuista annetun lain (/) mukaisesti perityn tienkäyttömaksun suuruinen määrä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2019.

Lakialoite LA 63/2018 vp

Helsingissä 30.10.2018

Leena Meri ps
Juho Eerola ps
Ritva Elomaa ps
Teuvo Hakkarainen ps
Laura Huhtasaari ps
Olli Immonen ps
Arja Juvonen ps
Toimi Kankaanniemi ps
Rami Lehto ps
Jani Mäkelä ps
Mika Niikko ps
Tom Packalén ps
Mika Raatikainen ps
Jari Ronkainen ps
Sami Savio ps
Ville Tavio ps
Ville Vähämäki ps